

N:o 199.

Af herr **C. A. Lindhagen**, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t* angående *revision af lagstiftningen om vården af enskildas skogar.*

Uti lagen den 24 juli 1903 angående vård af enskildas skogar föreskrifves i 1 § såsom den grundläggande regeln, att å skogsmark afverkning ej må så bedrivas eller efter afverkningen med marken så förfaras, att skogens återväxt uppenbarligen äfventyras. Det ligger i sakens natur och framgår också af skogsvårdsstyrelsernas berättelser, att i en mängd fall det icke blott är svårt att utöfva kontroll utan äfven uppstår stor tvekan, om lagen får tillämpas endast när äfventyret påtagligen skall bli verklighet, och således ej då blott olika gradationer af sannolikhet föreligga.

Ordet »uppenbarligen» insköts af Riksdagen. Man kan visserligen förstå, att detta då ansågs vara i sin ordning för att skatta något åt den tvekan, som många hyste inför de nya grundsatserna. Men gå vi nu till verkligheten, visar den sig så brutal, att en dylik känslig akt-samhet är mycket litet på sin plats och ej borde få på något sätt stå hindrande i vägen för ett ingripande, som i alla fall ej kan drabba annat än de svårare försyndelserna. Mig synes därför till en början, att ordet »uppenbarligen» nu bör utgå och detta icke såsom en lag-ändring utan mera såsom en af de verkliga förhållandenas natur påkallad lagförklaring.

En annan bestämmelse i förenämnda lag, som redan från början verkat högst ogynnsam är innehållet i 6 §. Där stadgas, att förbud mot afverkning enligt 4 § och 5 § intill dess föreskrifna åtgärder för

Bih. till Riksd. Prot. 1908. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 60 Häft. (N:is 199—201.)

återväxtens betryggande vidtagits, må upphöra när pant eller borgen ställes för åtgärdernas fullgörande. Detta lärer, såsom man lätt kan förstå, ofta leda till ett väsentligt åsidosättande af hela lagstiftningens uppgift.

Ett kraf, som på många orter gör sig gällande är en föreskrift att afverkning ej må så bedrifvas, att jordbrukets behof af husbehovsvirke äfventyras. Särskildt äro naturligtvis i detta afseende intresserade innehafvare af rätt till husbehovsvirke från skog, som äges eller disponeras af annan. Denna senare fråga berördes vid 1907 års riksdag i en motion af herr Hörnstén (lagutskottets utlåtande n:o 47). En föreskrift i förutnämnda syfte skulle äfven vara väl på sin plats exempelvis för att skydda jordbruket på kronodomäner, hvilka nu säljas för jordbruksändamål men i första hand ofta inköpas af skogsspekulanter i syfte att uthugga skogsbeståndet.

En stor brist i den nuvarande lagstiftningen om enskildas skogar är, att den ej påbjuder några som helst åtgärder från jordägarnas sida för att i produktivt skick återställa skogsmark, som blifvit ödelagd före det lagen trädde i kraft.

Beträffande den viktiga frågan att upprätthålla det befintliga skogskapitalets bestånd, påyrkas i särskild motion af denna dag en lagstiftning om uthålligt skogsbruk å bolag och enskilde personer tillhöriga skogar af mera betydande omfattning. En verklig brist är jämväl, att 1903 års lag om skyddsskogar ej är liksom lappmarkslagen grundad i princip på uthållighetsbruk. Om i något fall bör påbjudas uthållig skogshushållning, synes det vara i fråga om skyddsskogar. En ytterligare fråga af särdeles angelägen natur är i denna del förekommandet i allmänhet af det rofhygge af växtlig ungskog till pitprops, egyptiska sparrar, pappersved o. d., som börjar blifva en verklig landsfara.

Detta allt nu angifvet som exempel.

Vid förra Riksdagen berördes i afgifna motioner flera af ofvannämnda frågor (motionerna i Andra Kammaren n:ris 167, 168, 169 och 129.) Endast en af dem var så affattad, att den påkallade ändring i 1903 års skogslag nämligen i fråga om uteslutandet af ordet »uppenbarligen» ur 1 §.

I detta senare ärende medgaf lagutskottet, att en effektivare bestämmelse kunde vara af nöden. Då emellertid, yttrade utskottet, lagen om vård af enskilda skogar för att blifva fullt effektiv i åtskilliga delar tarfvar ganska ingripande förändringar, något hvarpå ock vissa skogsvårdsstyrelser, enligt hvad utskottet erfarit, lära hafva sin uppmärksamhet riktad, samt således frågan om ett mera omfattande öfverseende af

berörda lag snart torde blifva föremål för statsmakternas omsorg, syntes det utskottet föga lämpligt, att Riksdagen skulle antaga den ifrågasatta jämförelsevis mindre betydande lagändringen. Upprinnelsen till detta skäl låg i ett inom utskottet lämnadt meddelande, att skogsvårdsstyrelserna i de nordligaste länen kort förut haft ett gemensamt sammanträde, därvid uttalats, att utom den af motionären ifrågasatta lagändringen tarfvades äfven andra ändringar i lagen framför allt i dess 6 §. Utskottets utlåtande bifölls af kamrarne.

Den af lagutskottet uttalade förmodan, att frågan snart skulle blifva föremål för statsmakternas omsorg har icke besannat sig. Man lär inom vederbörande departement ännu icke ägnat saken någon till handling ledande uppmärksamhet. Någon framställning därom lär ej heller ingått till regeringen annat än såvidt afser förekommandet af skada å ungskog genom betning. För närvarande arbetar visserligen en kommitté för att föreslå en bättre vård af statens och de under statens kontroll stående skogar i Norrland och Dalarne, särskildt såsom det uppgifves det för att pröfva önskingarne om massafverkning af s. k. skadad skog. Denna uppgift må vara hur viktig som helst. Ännu mer brådskande är dock att hejda den snabba ödeläggelsen af de enskilda skogarna.

I detta sammanhang kan vara lämpligt att, i stället för att därom framlägga särskild motion, framhålla den stora önskvärdheten af att till ändamålets befrämjande de nya skogsvårdsstyrelserna sammanföras af regeringen till gemensamma öfverläggningar för utbyte af erfarenheter och afgifvande af enhetliga förslag till åtgärder. Detta är tydligen det riktigaste och verksammaste sättet för att få saken i gång.

Under återopande af hvad sålunda anförts hemställes:

att Riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla det täcktes Kungl. Maj:t, efter skogsvårdsstyrelsernas sammankallande till gemensamma öfverläggningar och inhämtande af de församlades meningar, låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till de ändringar i lagstiftningen om vården af enskildes skogar, som finnas i ofvan angifna eller andra afseenden vara af förhållandena påkallade.

Stockholm den 26 januari 1908.

Carl Lindhagen.